

LÊ-NIN

TOÀN TẬP

LỊCH SỬ BÁO CHÍ CÔNG NHÂN Ở NGÀ

VỀ VIỆC PHÁ HOẠI SỰ THỐNG NHẤT,
CHE Đậy BẰNG NHỮNG LỜI KÊU GỌI
THỐNG NHẤT

VỀ QUYỀN DÂN TỘC TỰ QUYẾT

25

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

25

Tháng Ba - tháng Bảy 1914

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác – Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác - Lê-nin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác - Lê-nin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimir Ilich Lê-nin (22-4-1870 – 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý **V. I. Lê-nin - Toàn tập** gồm 55 tập và 2 tập Tra cứu.

Bộ sách **V. I. Lê-nin - Toàn tập** ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ **V. I. Lê-nin - Toàn tập**,

tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcơva, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* *

*

Tập 25 của bộ sách **V. I. Lênin - Toàn tập** bao gồm các tác phẩm của V. I. Lê-nin viết từ tháng Ba đến tháng Bảy năm 1914, ngay trước khi nổ ra cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất.

Những tác phẩm trong tập 25 được Lê-nin viết tại Cra-cốp, một vị trí quan trọng ở nước ngoài gần kề với nước Nga. Trong thời gian ở Cra-cốp, Lê-nin thường xuyên liên lạc và lãnh đạo đảng đoàn bên-sê-vích trong Đu-ma nhà nước IV và báo "Sự thật"; chiến đấu quyết liệt chống bọn cơ hội chủ nghĩa trong phong trào công nhân Nga và quốc tế; tổ chức phong trào quần chúng chuẩn bị tiến tới một cuộc cách mạng mới.

Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần Phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lê-nin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lê-nin; chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 8 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 25 trong V. I. Lê-nin Toàn tập là tập cuối cùng in những tác phẩm viết trong thời kỳ cao trào cách mạng mới. Tập này gồm những tác phẩm viết từ tháng Ba đến tháng Bảy 1914 tại Cra-cốp, nơi mà Vla-di-mia I-lích đã sống từ giữa năm 1912, và tại làng Pô-rô-nin, nơi mà Người đã đến ở trong những tháng mùa hè.

Trong quãng đời cư trú ở nước ngoài của Lê-nin, thời gian Người sống ở Cra-cốp có một tầm quan trọng đặc biệt. Do sống ở một vị trí gần kề nước Nga nên Người đã có khả năng thiết lập những mối liên hệ chặt chẽ với nước Nga, trao đổi thư từ đều đặn với các tổ chức đảng, hàng ngày lãnh đạo báo "Sự thật" và đảng đoàn bôn-sê-vích trong Đu-ma nhà nước IV. Những tác phẩm được đưa vào tập này phản ánh hoạt động nhiều mặt đó của Lê-nin, cho thấy rõ cuộc đấu tranh của Người chống chủ nghĩa cơ hội trong phong trào công nhân Nga và quốc tế, cuộc đấu tranh nhằm củng cố đảng, việc chuẩn bị cho quân chúng tiến tới một cuộc cách mạng mới.

Những tác phẩm in trong tập này được viết ngay trước khi nổ ra cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất, trong điều kiện phong trào cách mạng ở Nga đang dâng lên như vũ bão. Tháng Ba - tháng Tư 1914, một làn sóng phản kháng mạnh mẽ đã tràn lan khắp nước nhân vụ đầu độc hàng loạt nữ công nhân tại nhà máy "Tơ-rê-u-gôn-ních" ở Pê-téc-bua và nhà máy "Prô-vôt-ních" ở Ri-ga. Tháng Năm lại bùng lên một đợt mới của phong trào. Bất chấp cảnh sát vây ráp và bắt bớ, những cuộc mít-tinh, hội họp,

biểu tình và bãi công để kỷ niệm ngày 1 tháng Năm đã diễn ra ở khắp nơi. Sau cuộc kỷ niệm bí mật ngày 1 tháng Năm, một cuộc tổng bãi công của công nhân đã bắt đầu diễn ra tại Ba-cu; công nhân Pê-téc-bua ủng hộ công nhân Ba-cu. Ngày 3 tháng Bảy cảnh sát xả súng bắn vào cuộc mít-tinh của công nhân nhà máy Pu-ti-lốp có gần 12 nghìn công nhân tham gia. Công nhân nhà máy Pu-ti-lốp bãi công để trả lời cuộc đàn áp đẫm máu và họ đã được công nhân tất cả các nhà máy và công xưởng ở Pê-téc-bua ủng hộ. Phong trào đã phát triển một cách mạnh mẽ không gì ngăn lại được; tiếp sau thủ đô, Mát-xcơ-va, Ô-đét-xa, Xoóc-mô-vô, Ri-ga, Ti-phlít, Iéc-cút-xcơ, Ê-ca-tê-ri-nô-đa, Xê-va-xtô-pôn, Khác-cốp, A-xtơ-ra-khan, các tỉnh Cô-xtơ-rô-ma, Vla-di-mia và nhiều tỉnh khác đã đứng dậy.

Ngon lửa đấu tranh đã nóng bỏng đến mức tại Pê-téc-bua, Ba-cu, và Lót-dơ, công nhân bắt đầu xây dựng chiến lũy. Về sau, Lê-nin nhận xét rằng cuộc bãi công cách mạng của quần chúng năm 1914 đã "có đến hơn 2 triệu người tham gia và đã gần bằng mức năm 1905" (Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội, 1963, t. 21, tr. 371). Những cuộc bãi công chính trị đã diễn ra dưới khẩu hiệu lật đổ chế độ Nga hoàng và đòi thành lập chế độ cộng hòa dân chủ. Những hoạt động đấu tranh có tính chất cách mạng đã xảy ra trong quân đội; phong trào nông dân ngày càng được tăng cường. Nước Nga đã đứng trước một cuộc khủng hoảng có tính chất cách mạng.

Cuộc đấu tranh của quần chúng vô sản tăng lên thì việc củng cố sự thống nhất về chính trị của giai cấp công nhân trên cơ sở kỷ luật giai cấp, cương lĩnh và sách lược mác-xít, cũng ngày càng trở nên bức thiết hơn. Sự lãnh đạo của đảng và sự đoàn kết trong hàng ngũ của đảng là điều kiện có tính chất quyết định của việc đó. Lê-nin đã dạy rằng không thể có sự thống nhất nếu không có tổ chức và không thể có tổ chức nếu không có sự phục tùng của thiểu số đối với đa số. Giai cấp công nhân cần có sự thống nhất giữa những người mác-xít chứ không phải là sự thống nhất giữa những người mác-xít với những kẻ thù và những kẻ xuyên tạc

chủ nghĩa Mác. Sự thống nhất của giai cấp công nhân đã được xây dựng và củng cố trong quá trình đấu tranh không điều hòa của những người bôn-sê-vích chống phái thủ tiêu, phái "Tiến lên", phái Tơ-rốt-xki mà Lê-nin đã viết nhiều bài - những bài đó có in trong tập này - để vạch mặt bọn chúng. Trong số đó có các bài: "Sự thống nhất", "Về phái "Tiến lên" và về nhóm "Tiến lên", "Sự thống nhất của công nhân và các "trào lưu" của các phần tử trí thức", v. v.. Lê-nin đã vạch mặt chủ nghĩa phái giữa của Tơ-rốt-xki, chủ nghĩa phiêu lưu về chính trị, tính vô nguyên tắc và thái độ hai mặt của y. Vì không có quan điểm vững vàng đối với bất cứ một vấn đề nghiêm chỉnh nào của chủ nghĩa Mác, Tơ-rốt-xki, theo cách nói của Lê-nin, luôn luôn "luồn vào kẽ hở" của những sự bất đồng này hoặc những sự bất đồng khác, đồng thời chạy từ phía này sang phía kia. Trong khi che đậy bằng những lời lẽ cách mạng giả hiệu, thực ra y bảo vệ phái thủ tiêu. Lê-nin chỉ rõ rằng nếu phái thủ tiêu có bộ mặt phi mác-xít, tự do chủ nghĩa riêng của mình thì Tơ-rốt-xki lại không bao giờ có một "bộ mặt" riêng của mình mà chỉ có những sự di chuyển từ phía những phần tử tự do chủ nghĩa sang phía những người mác-xít, những mẫu lời lẽ rất kêu lợm được ở đây đó. Lê-nin đã gọi Tơ-rốt-xki là một "phần tử chia rẽ tệ hại nhất" trong phong trào dân chủ - xã hội Nga.

Trong những cuộc chiến đấu quyết liệt với bọn cơ hội chủ nghĩa, những người bôn-sê-vích do Lê-nin lãnh đạo vẫn luôn luôn là những người chiến thắng. Tổng kết hai mươi năm đấu tranh của chủ nghĩa Mác chống chủ nghĩa cơ hội ở Nga, trong bài "Cuộc đấu tranh tư tưởng trong phong trào công nhân" Lê-nin đã rút ra kết luận có ý nghĩa nguyên tắc rất to lớn: "Trong 20 năm nay, công cuộc tẩy trừ ảnh hưởng của giai cấp tư sản, của "chủ nghĩa kinh tế" và của xu hướng thủ tiêu khỏi phong trào công nhân đã có một tiến bộ *lớn lao*. Hiện nay nền tảng vô sản thật sự của một đảng mác-xít thật sự lần đầu tiên đã được thiết lập một cách vững chắc" (tập này, tr. 155).

Kinh nghiệm của phong trào công nhân có tính chất quần chúng đã xác nhận một cách hùng hồn những tư tưởng cương lĩnh, tư